

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ضمیمہ

قرآن و تعلیمات دینی (۳)

دین و زندگی

سال سوم دبیرستان

ویژہ اہل سنت

توجه: چون متن ضمیمهٔ اهل سنت دین و زندگی (۳) متناسب با مطالب و حجم کتاب دین و زندگی (۳) برای سال آینده در دست تهیه و چاپ می‌باشد لذا تا آماده شدن آن مطالب از این کتاب که از کتاب ضمیمه قبلی تهیه شده، استفاده گردد.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای درسی

نام کتاب: ضمیمهٔ قرآن و تعلیمات دینی (۳) دین و زندگی سال سوم دبیرستان (ویژهٔ اهل سنت) - ۲۵۱/۱

مؤلفان: شورای تحقیقات آموزش و پرورش استان کردستان - دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای درسی

با همکاری: احمد خلیقی، عبدالله عبداللّهی، مولوی محمد اسحاق مدنی و مولوی نذیر احمد سلامی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: ادارهٔ کل چاپ و توزیع کتابهای درسی

صفحه‌آرا: خدیجه محمدی

طراح جلد: مهدی کریم‌خانی

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جادهٔ مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سوم ۱۳۸۶

حق چاپ محفوظ است.

در جمهوری اسلامی، همهٔ برادران سنّی و شیعه
در کنار هم و با هم برادر، و در حقوق، مساوی هستند،
هر کس خلاف این را تبلیغ کرد دشمن اسلام و ایران
است.

امام خمینی «قدّس سرّه الشّریف»

فهرست

۲۶	عوامل وحدت اسلامی	درس ششم: خلافت و حکومت اسلامی
۲۷	اهداف امت اسلامی	۱ نیاز جامعه به حکومت
۲۸	اسلام و کفر	۲ اسلام دارای حکومت است
۲۹	جهل	۳ مفهوم کلمه امام
۳۰	ریشه برخی از اختلافات فقهی	۴ ویژگیهای حکومت اسلامی
۳۰	لقبها و صفات ناپسند	۵ راههای برقراری و انعقاد امامت
		۷ وظایف خلیفه یا حاکم اسلامی
	درس نهم: اجتهاد، تقلید	اقامه خلافت و تشکیل حکومت اسلامی
	مشروعیت اجتهاد و فتوی، قضاوت و	۷ واجب کفایی است
۳۲	داوری	۸ شرایط حاکم اسلامی یا امام اعظم
۳۴	اجتهاد، مجتهد، تقلید، مقلد	
	مکلف و احکام تکلیفی از دیدگاه فقهی	درس هفتم
۳۵	شافعی	۱۱ خلافت ابوبکر، رضی الله عنه
	نماز کسوف و خسوف (گرفتگی خورشید	۱۲ خلافت عمر فاروق، رضی الله عنه
۳۶	و ماه)	۱۴ خلافت عثمان، رضی الله عنه
۳۷	نماز کسوف در فقه حنفی	۱۶ خلافت علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه
۳۷	نماز استسقاء (نماز باران)	خلافت حضرت حسن مجتبی،
		۱۸ رضی الله عنه
	درس دهم: امر به معروف و نهی از منکر و	موقعیت ائمه اثنی عشر (ع) نزد مسلمانان
	پاره‌ای از معاصی	۱۹ سنی مذهب، و جایگاه آنها در عقاید شیعی
۴۰	اهمیت امر به معروف و نهی از منکر	۲۱ احترام به اهل بیت بزرگوار پیامبر
۴۱	معاصی کبیره و صغیره	۲۲ صحابه گرامی حضرت رسول (ص)
۴۲	غیبت	
۴۳	بهتان	درس هشتم: وحدت اسلامی
۴۳	ناسزاگویی و جنگ با مسلمان	۲۳ مفهوم وحدت
۴۳	دروغ	۲۳ وحدت در قرآن کریم
۴۴	ظلم	۲۵ وحدت در سنت حضرت رسول (ص)

۵۳	ارکان روزه و نیت آن به نظر فقهای شافعی	۴۴	شرکت نکردن در نماز جمعه بدون عذر
۵۴	پاره‌ای از نظرات فقهای حنفی دربارهٔ روزه	۴۴	عمل نکردن به علم الحاد و قتل و خونریزی در حرم مکه یا انجام گناه
	درس دوازدهم: حج و عمره		مشابه نمودن خود با جنس مخالف در لباس و سایر اعمال
۵۵	شرایط وجوب و ارکان حج	۴۵	خوردن مال دیگران از راه باطل
۵۶	عمره	۴۵	اذیت و آزار رساندن به همسایه اگرچه کافر باشد
۵۶	معاملات	۴۵	خوردن مال یتیم
۵۷	شروط متعاقدين و شروط صحّت بیع	۴۵	تأخیر در پرداخت بدهی‌ها در صورت توان
۵۷	آداب معامله	۴۶	قرض گرفتن به نیت نپرداختن
۵۹	ربا	۴۶	مکر و فریب کاری
۶۰	احتکار		قساوت قلب و رابطهٔ آن با ارتکاب معاصی
۶۰	رهن و دلیل صحّت آن	۴۶	اسباب قساوت قلب
۶۰	مساقات و مزارعه		درس یازدهم: جهاد — روزه
۶۱	إحياء مَوَات	۴۹	جهاد و دفاع
۶۱	صُلح	۵۰	احکام جهاد
۶۲	عاریه		اهمیت جهاد و دفاع در زندگی فردی و اجتماعی
۶۲	ودیعه یا امانت	۵۰	فِئَة و غنیمه
۶۲	شرکت	۵۱	روزه
۶۳	وکالت	۵۱	آثار فردی و اجتماعی روزه
۶۳	جُعاله	۵۲	برخی از آداب و سنت‌های روزه
۶۳	اجاره	۵۲	راه ثابت شدن ماه رمضان
۶۴	شرایط مورد اجاره		
۶۴	ضمان و کفالت		
۶۴	وقف و شرایط واقف و موقوف علیه		
۶۵	صیغهٔ نکاح و شرایط آن		

پیشگفتار

سخنی با دبیران و دانش‌آموزان

دبیران و دانش‌آموزان عزیز کتابی که هم‌اکنون در دست دارید شامل مطالب ضروری مربوط به اصول و فروع دین از دیدگاه علما و فقهای اهل سنت و احکام ویژه این مذهب است. مطالب این کتاب به جای بخش اختصاصی کتاب درس بینش اسلامی برای دانش‌آموزان اهل تسنن تدریس می‌گردد. از آن‌جا که در کشور اسلامی ما، گروهی از دانش‌آموزان اهل تسنن در احکام و فروع دین پیرو مذهب امام اعظم ابوحنیفه و گروهی دیگر پیرو مذهب امام شافعی می‌باشند، از این‌رو در کتاب درسی در موارد اختلاف به نظرات فقهای هر دو مذهب اشاره شده است.

نکته قابل توجه در این‌جا این است که اختلاف نظر مجتهدین و ائمه مذاهب در مسایل فرعی و احکام، هرگز نباید موجب تفرقه و جدایی میان مسلمانان گردد. اختلاف نظر علمی و بحثهای بدون تعصب و تنگ‌نظری برای روشن شدن حقیقت، کاری نیکو و پسندیده است. علما و روشنگران دینی باید بدون توجه به وسوسه‌های دشمنان اسلام و سخنان متعصبان جاهل، با دیدگاهی وسیع و سعه صدر به قرآن مراجعه نمایند و با توجه به آیه شریفه «فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ» (نساء ۵۹) اختلافها و درگیریهای خود را با توجه به قرآن و سنت حضرت رسول حل نمایند.